

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fel évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hircsónél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyomdájában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, 1892. április 11.

A verbász-kulai mandátumot egyhangulag igazolta az országgyűlés II. bíráló bizottsága. (Oly tény ez, amelyet a megyénkben különösen elterjedt politikai hangulat miatt szó nélkül hagyunk nem szabad. Sok tanulságot vonhatunk le ebből, de különösen sokat tanulhatnak belőle azok a megyei ellenzéki korifeusok, akik oly szívesen rákiáltanak kigyót-békát a kormány-pártra és annak vezetőire; akik annyira szeretik ütni a nagy dobót, hogy annak lármája mellett annál jobban és méltóbban lehessen becsábítani a szegény népet az ellenzéki panorámába.

Mi csak azt a tanuságot merithetjük ebből, aminek igazsága iránt sosem volt kétség a józanul s higgadtul gondolkozó polgárok előtt, t. i. hogy az ellenzék lármája csak üres kiabálás, amelynek szavai elferditik az igazságot és sárral dobálják az ellenpárt minden emberét. De sokkal többet tanulhatnak ez esetből a másik párt emberei, mert ha eddig nem is hitték a saját taktikájuk hamisságában, ez a példa világosan bebizonyította azt előttük. Ők akarták, ők vitték az ország színe elé mind azt a sok rágalmat és vádat, amelyet itthon úton-útfélen odavágtak a megyei kormánypárthoz és annak mozgalmasabb szereplőkhöz, ők akarták, egy speciális esetre vonatkoztatva azokat, megmutatni az ország színe előtt, hogy mily igaz fegyverekkel támadják az ellenfelet, ők akarták, hogy illetékes helyen bizonyíttassék be azok igaz volta, — nos hát úgy történt, bebizonyított; bebizonyított mindaz, a mit mi sokszor megmondtunk, hogy a vádak pusztá rágalmak, pusztá hazugságok.

És részünkre sokkal fényesebb az elégtétel, rájuk vonatkozólag meg sokkal nagyobb a vereség, ha meggondoljuk, hogy amaz illetékes forum tagjai között ült két erős ellenzéki ember is: Hódossy Imre és Polónyi Géza. Különösen az utóbbiról ország-világ tudja, hogy el nem szalasztja a legcsekélyebb alkalmat sem arra nézve, mikép ne üssön egyet-egyet az ellenpárton. És ha az itthon koholt és elébük terjesztett vádak a valóságnak még csak a látszatát is magukon viselték volna, kétségkívül kapva kap az alkalmon és segít tolni a Rácz György és társai szekereit. És a mi vádaskodóink számítottak is rá, sőt bizonyosra vették, hogy legalább is országgra szóló lármát csap az ő kedvikért az

ellenzék lármás szónoka. De hát még Polónyi is higgadtabb és józanabb gondolkozású, mint a mi egynémely elkapatott ellenzéki emberünk! Megtörtént, most már a tények mutatják ezt.

De a verbászi mandátum ellen csapott vádlárma nemcsak erre az egy esetre nézve bir tanulsággal; élénken jellemzi az ellenzéknek megyeszerre tanusított magatartását is. Hiszen tudjuk, hogy az itt hangoztatott láрма szerint nem lenne meggyőződésből kormánypárti ember a megyében, mert az egyetlen üdvözítő tanok csak az ő kátéjukban foglaltatnak; aztán a kormánypárt csak presszióval, csak törvénytelen uton tud mandátumokat szerezni. Nos hát a bíráló bizottság megmutatta a jelen esetben is, hogy ezek a vádak mennyire birnak alappal.

És még mást is láttunk ez esetben. Azt, hogy azok a vádak, a melyeket ránk akartak zudítani, szépen visszahullottak az ő fejükre. Vádolták a Pulszky-pártot etetéssel-itatással, vesztegetéssel és ime a vádolt párt kézzelfogható adatokkal bizonyítja rá mindezt az ellenpártra, míg a Pulszky-pártra szórt vádak alaposan tönkre silányítják.

De hát ők akarták, hogy az történnék velük s úgy lett; a szent ellenzéki eszmék lármás kereszties vitézei maguk keresték a nemes harc jutalmát és megkapták. Hosszu orral zónáztak vissza a fővárosból. Hát kellett ez nekik?

A nemzeti pártnak bársonyszék után szomjazó missionariusa elhatározta, hogy most, a választások után is, folytatja a tértitétést az országban és a megtért hívőket összeszgyűjti az ő egy anyaszentegyházába.

Apponyi annyira benne van a svungban, hogy nem tud megpihenni, elhatározta, hogy ezután is folytatja kirándulásait az ország különböző részeibe — szervezkedni. Országszerre szervezni akarja az ellenzékét, hogy össze legyen az tartva arra az időre, amikor netán szükség lesz rá. És ezt most nyíltan hirdeti előre is.

E tervével szemben természetesen az a párt se maradhat télen, amelyik ellen irányítja agitációját. Sőt a kormánypárt feje is föl fogja venni — amint halljuk — a fegyvert a parlamenten kívül is, ha ellene s pártja ellen valaki ugyanott akar harcolni. Szóval Szapáry miniszterelnöknek is célja szervezni a pártot — habár a mostani választások tanúsága szerint nem nagy dolog lesz az s nincs is valami nagy szükség arra.

És amint ennek hire az ellenzéki fülekhez jutott, mi történt? Rémülettel veszik tudomásul és már előre is lármát csapnak ellene. Azt mondják, hogy ez csak egy lehetséges, ha a főispánok is belevonatnak ebbe az akcióba, ami meg nincsen egészen az ő szájuk íze szerint. Sőt az se tetszenék nekik, hogy a tisztviselők, tehát a választók intelligens elemének nagy része, szintén részt vehessen az esetleges szervezkedésben.

Még csak az van hátra, hogy az ellenzék szabja meg a módot, a mely szerint a szabadelvű pártnak szervezkednie kell, ha már az minden áron meg fog történni az ő boszuságára.

De a legsajátságosabb az egészben az, hogy már előre lármát csapnak, mielőtt még a legcsekélyebb tudomásuk lenne róla, hogy egyáltalán milyen módozatok szerint akarja a kormányelnök szervezni a pártot! Hogy tudják előre, hogy a főispánok belevonatnak-e a szervezésbe?

Aztán a tisztviselőket ki akarják rekeszteni! Már miért legyenek azok, az ország intelligens elemének zöme, elzárva a politikai mozgalmaktól? Persze, mert ezek nagy része a kormánypárt elveit vallja. Az ellenzék egész magatartásából azt vehetjük ki, hogy nem tetszik nekik a szabadelvű párt szervezkedése, a mit mi nagyon természetesnek találunk.

— Az országgyűlés a költségvetés munkájával foglalkozik. Az általános vita rövid két napi tárgyalás után ért véget s ebből arra lehetett következtetni, hogy rövid idő alatt befejeztetik az általános tárgyalás is. Az utóbbi napokban azonban az ellenzék elővette régi fegyvereit; kezd hosszadalmas lenni és elmondja mindegyik szónokuk, a mit már százan is százszor elmondtak előttük, szóval nyújtják a vitát amaz egyetlen indoknál fogva, hogy a kormányt boszantsák.

Ily körülmények között illetékes helyen szükségét látják annak, hogy a nyert öt hónapos indennity meghosszabbíttassék. A husvéti szünetek után tehát minden valószínűség szerint be is nyújtják a háznak az újabb indennity törvényjavaslatot.

És az ellenzék célját éri? Hiszen a vita nyújtása azért egy csöppet se akadályozza az ügyek rendes folyását. Legyen meg hát az ő kedvük is!

A „BÁCSKA“ tárcája.

Az én csókom . . .

Az én csókom oly melegen

Ömlik el kis kis kezeden,

Hogy az szinte olvad bele,

Édes mézzé lesz a helye . . .

Édes méz vagy te magad is,

Édes neked a szavad is . . .

Téli vagy te édességgel,

Miként a meny üdvösséggel.

Boldog vagyok, hogyha látlak

S a jó Isten megbocsáthat,

Hogy csak te vagy az én szentem,

A mióta szeretsz engem!

Szűcs Mihály.

BACILLUS ÖFENSÉGE.

— Természetrizai csevegés. —

Annit halljuk lépten-nyomon dicsérni a XIX-ik századot, hogy utoljára is úgy játszott vele, mint Hány János járt a lovával s lassanként magunk is tűzbe mennek érte, hogy mégis csak nagy ez a mi századunk. Hogy mennyiben illeti meg ez a szákszámsra reá hulló

dicséret, avagy hány percentjét kell ennek leszámítanunk a saját hiúságunk rovására, — kik már csak a saját reputációnk érdekében is szeretünk a dicsőhymusokhoz hozzájárulni — annak vitatását hagyjuk csak valamely szürke filosofpter még szürkébb témájául. De azt már még sem hallgathatjuk el, hogy e nagy dicsőség sem fenékgig tejfel. Mert hát kérem méltóztassanak csak felgondolni, milyen fűrés az, hogy e sokat magasztalt században felnőtt embernek egy érdemjelecske, egy kis cimecske oly nagy örömet tud szerezni, s hogy az oly sokat emlegetett felvilágosodott gondolkodás békében megárl emberi gyarlóságunk ezen fogyatkozásával egy gyékényen. Szoda e aztán, hogy ily körülmények között, midőn mindenki magát egy egy kis potentatumnak képzei, az ember rajta és közösségén kívül eső, — nála talán sokkal nagyobb hatalmú — zsarnokról oly könnyen megfeledekzik? Pedig én Istenem, mennyi ilyen láthatatlan zsarnoka van az emberiségnek, kiknek ugyan a címetek nem szeretjük osztogatni, de kik azért mégis hatalmasabbak mindannyiunknál! Ilyen sokszor elfelejtett, de sok dolgainkba beavatkozó zsarnok például, a kit önöknek most lesz szerencsém bemutatni: „Bacillus öfensége.“

A XIX. század telivér születtje ő, mint azt már a címe is mutatja, de erre vall különben egész megjelenése is. Felette hatalmas s ez szolgáljon mentességemül, hogy magam is e század nagy hibájába esvén, oly nagyhangzú cimmel illetem. Különben mindjárt megnyugtathatok mindenkit, hogy e címre alaposan rászolgál s legkevésbé sem bitorló, lévén benne mindazon tulajdonságokból bőven, melyek e cím viselésére jogot adnak. Mindenekelőtt öfenségeik családjuk és „vértük“ tisztaságára a lehető legminutiosabban ügyelnek s a legrégebb bacilluskronikások sem tudnak esetet említeni, hogy egy bacillus család egy rangra alatta álló bacillus-családdal lépett volna — ha mindjárt csak morganaticus — házasságra is. Pedig mennyi csábító alkalom volna abból a sok számszra menő fajból a szokás szentesítése eme törvény megszegésére, annak csak a híres dr. Koch a megmondhatója! A természettudósok különben a bacil-

lusokat az alsóbbrendű növényi szervezetekhez sorozzák, az orvosok pedig részint az emberen, részint az emberben tartózkodó élősdiekhez. E két utóbbi kategoria egyikébe sem sorozhatjuk azoaban ama nagyobb részüket, melyek nem ily rossz indulatúak s beérik az embernek tett kisebb szolgálatokkal is, sőt némely dolgra okvetlenül szükségesek is. Így pl. soha sem íbatnánk bort, ha a szőlőbogyókon tartózkodó erjedési bacteriumok a szőlőben levő cukor erjedését meg nem indítanák. Minthogy azonban ezek szörnyen békés indulatúak, minket főképp gonoszabb szándékú edestestvéreik az u. n. hasadógombákhoz tartozó microcosmusok és bacillusok érdekelnek, melyek a legtöbb és legborzasztóbb betegségeket okozzák, s melyek főképp azért lát-szanak a természet háztartásában szerepelni, hogy az emberiség túlságos szaporodásának s örömeinek időnként gátot vessenek.

Nemes tulajdona a bacillusok nagy nemzetiségének az összetartás s ha egy-két harciosa hiába döngeti az ember egészségének ércapuját, nem késik csakhamar miriádjaikat azoknak az egyenetlen ütközetbe vinni. S hogy mennyire nem vehetjük ezt túltk rossz néven — már t. i. az ő szempontjukból itélve — kitetszik abból, ha tekintetbe vesszük, hogy uramfia mire mehetne csekély számú oly katonaság, melynek legnagyobb példánya sem hosszabb 20 ezred milliméternél, nem vastagabb egy vagy másfél ezred milliméternél, s nem súlyosabb egy 10 ezer milliomed milligramnál. Áljunk csak meg egy pillanatra, ennél a szónál egy ezred millimeter, s a phantasia sokat megengedő szemtvegren próbáljanak csak elképzelni 1 millimétert ezer részre osztva! mert én, megvallom az igazat, ezt el nem tudom képzelni és lehetőségét se hinném el soha, ha éveken keresztül nem lett volna magamnak alkalman meggyőződést szerezni az ezerszeresen nagyító lencsék birodalmában ezen „nagyágokról.“

Minthogy épen fentebb említettem, hogy a bacillusok felette mértékletesek mindennemű élvezetekben, mi sem természetesebb, mint az, hogy a termelő őserő oly nagy fokával rendelkeznek, mely lehetővé teszi azt,

Ujvidék és a baja-zombor-ujvidéki vasút.

A tervezett nagyfontosságú vasút ügyében az érdekelt városok közt legtovább várt Ujvidék a hozzájárulás iránti határozatot meghozatalával. A napokban tartott közgyűlésen határozott csak s amint bennünket értesítettek, ingyen telket fog adni erre a célra a város területéből.

A csantavéri gyilkos örült. Megirtuk annak idején, hogy Csantavéren Pletikoszity Pál, mult év őszén, Pálity Istvánt megölte. A szabadkai kir. törvényszék meg is indította a vizsgálatot, de a napokban mint hogy az országos tébolyda igazgatóságának a vádlott megfigyelésén alapuló véleménye szerint kóros butaságban szenvedett, s ezen kóros elmeállapotában vitte végbe a bűntettet, a további büntető eljárást megszüntette, minthogy pedig Pletikoszity szabadlábban hagyása közveszélyes, ennélfogva a m. kir. belügym. elrendelte a nevezettnek az országos tébolydában leendő elhelyezését.

Műkedvelő előadás. E hó 23-án Kulán, részben a felsővidéki inségek és részben az ottani óvoda javára műkedvelő előadást rendez az ifjuság.

Ujvidék város monografiája ügyét a f. hó 7-én tartott városi közgyűlés nagy lépéssel vitte a végleges befejezéshez. A közgyűlés egy, a polgármester elnöksége alatt hat tagból álló bizottságot küldött ki az egy tanulmányozása céljából; e bizottság magát szakértő férfiak által kiegészítve, tárgyalásba bocsátkozik Erdúj helyi Menyhérttel, a monografia írójával s a mű kiadásának módjait megállapítván, erről a közgyűlést annak idején informálni fogja. Amint a tárgyalások és kölcsönös megállapodások megtörténtek, Erdúj helyi művét azonnal sajtó alá fogja adni, s Ujvidék története még ez év folyamán napvilágot fog látni. Erdemesnek tartjuk megjegyezni, hogy a városi közgyűlés e kiválóan kulturális ügyben egyhangú határozatot hozott, mi a mű jövőjére nézve garanciának tekinthető.

Színészet Apatinban. Zoltán Gyula, jóhírű vidéki színtársulata, Apatinban játszik. A mint nekünk írják, az ottani intelligencia általános tetszése mellett kerülnek színe az egyes darabok s a pártfogás ennek következtében meglehetősen nagy.

Bökevíz izraelita gyárosok. Mint már jeleztük lapunkban, Ujvidéken a katolikus hitközség új templomát és iskolát épít. Városszerte gyűjtések folynak e célra s az adakozók közt nem katolikusok is sűrűn akadnak. A gyűjtés lelkes vezetője: Kopper György apát-plebános f. hó 6-án levelet kapott Ohrenstein és társai beocsinai cementgyárosoktól (mellesleg megjegyzem, hogy az illető gyárosok izraeliták), melyben azok 6000 métermáza első osztályú cementet ajánlottak fel az ujvidéki kath. templom és iskola építésére, métermázsánként 2 f. 50 krral, tehát tetemesen leszalított áron. Ezenkívül 1000 frtot adtak készpénzben ugyanazon célra. E nemes tett önmagát dicséri.

Hangverseny. Az óbecsei szerb templomi dalárda e hó 18-án, husvét hétfőjén, táncdal egybekötött hangversenyt rendez.

Öngyilkossági kísérlet. Megirtuk lapunk mult számában, hogy Baján egy Heinrich Géza nevű huszár-tiszthelyettes botrányt idézett elő kibívó, sértő magyarsággal s a mikor kardjához nyult, a polgárság elvette tőle azt. Most — amint bennünket értesítettek — a szerencsétlen ember öngyilkossági szándékából mellen léte magát, hogy elkerülje kellemetlen tettének következményeit. A golyó átfúrta ugyan a tüdejét, de sikerült azt megtalálni és szépszerivel eltávolítani, minek következtében most már azt hiszik, hogy sikerül megmenteni őt az életnek.

Jobboldalt van a szive. Egy érdekes esetet mesélnek most, a mely a sorozások alkalmával történt Szabilyán. Alexies Arkádiát hívták a sorozóbizottság elé, az egészséges, erős legény belépett a szobába. Az orvos még sem vizsgálta, már is látta messziről, hogy beválik. A tisztek gyönyörködve nézték a nyalka izmos legényt és az őrnagy elküldte, hogy: tauglich! Erre azután megszólalt az eddig hallgatag legény: „Órnagy ur, ne vegyenek be engem katonának. Nem használhatnak engem, mert a szívem mellemnek jobb felében van.” A tisztek csodálkozva néztek egymásra. Azt hitték, hogy Alexies Arkádia csak tréfál, mert nem akar a császár katonája lenni. Pedig nem tréfált. Őt orvos megvizsgálta és kiderült, hogy Alexies nem hazudott, a szive csakugyan mellemnek jobb felében van. De azért Alexieset mégis besorozták katonának és ha arra kerül a sor, mégis csak helyén kell, hogy legyen a szive!

Csöd. Lugomerszky Milán bajai kereskedő ellen a szabadkai kir. törvényszék a csödtöt elrendelte; csödbiztos Mészáros Zoltán, tömeggondnok dr. Neu József.

Városi ügyek.

Ácsok és kőművesek munkarendje. Zombor szab. kir. város közönsége márc. hó 29-én tartott közgyűlésében a zombori általános ipartestület kötelekébe tartozó építészek, építő-, kőműves és ácsmeesterok, kőműves, kőfaragó, ács- és cserépfedő iparosok, valamint ezek segédszemélyei részére munkarendét megállapítván, ezen munkarend f. évi április hó 7-től fogva 30 napon át dr. Gertinder Pál tanácsnok hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthető és ellene felebezések ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve benyújthatók.

Árlejtés. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírre teszi, hogy Zombor szab. kir. város részére az 1892. évben eszközözendő kövezési és építkezési munkákhoz 1890 m³ dunai homok beszerzése szükséges. Ezen dunai homok szállításának biztosítására folyó 1892. évi április hó 20-án délelőtt 10 órakor a városháza kisebb termében zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni. Az ajánlatban a köbméterenkénti egységár számokkal és betűkkel tisztán kiirandó. — Felhívja a tanács a vállalkozni szándékozókat, hogy ezen vállalat elnyeréséért bányajogi eljárással szabályszerű ajánlataikat a vállalkozási bányajogi 5%-nak mint bánatpénznek csatolása mellett Zombor szab. kir. város polgármesterénél folyó 1892. évi április hó 20-ik napjának délelőtti 10 óráig beadják, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Fenttartja magának a város az ajánlatok közötti szabad választást, valamint azon esetben, ha jelen versenytárgyalás kedvező eredményre nem vezetne, valamennyi beérkezett ajánlat visszautasítását.

Művészet és irodalom.

„Egy kritikus dalai”, Pataj Sándor e cím alatt gyűjtötte össze különböző lapokban megjelent verseit s bocsátotta közre Révai testvérek cég kiadásában. A kötet Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásában jelent meg s ára 1 frt. Az „Egy kritikus dalai”-ra különben alkalomadtán még visszatérünk.

„A tótok otthonáról” egy 226 oldalra terjedő kötetet irt Nagy József, a nemrég Bezdánban megválasztott izraelita tanító. A mű szerző sajátja s megrendelhető nála most már Bezdánban 80 kr áron (előbb 1 frt 20 kr volt). Ismerteti a könyv a főlsvidek föld- és néprajzi, köz- és magángazdasági viszonyait stb.

„A Vasárnapi Ujság” április hó 10-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Stefánia özvegy trónörökösön könyvéről.” (Arcképekkel: 1. Stefánia özvegy trónörökösné főhercegnő. Legújabb 1892. évi fényképe után rajzolta Cserna Károly, metszette Morelli. 2. A főhercegnő 1890. évi arcképe, gyászruhában. 3. A főhercegnő udvarhölgyével, Pálffy grófnővel Abbaziában. 4. Miramaréban. 5. Természetes sziklahid Lacroma szigetén. 6. Részlet a lacromai parkból. E két utóbbi Stefánia özvegy trónörökösné főhercegnő rajza.) — „Miksa császár verseiből.” Mutatvány Stefánia főhercegnőnek Lacroma című most megjelent művéből. — „A felültetés.” Falusi kép. Irta Gyarmathy Zsigáné. — „Az anabaptisták Magyarországon a XVI. XVII. században.” Áldásy Antaltól. — „Szent növények délen.” — „Nemezis.” Elbeszélés írta Scudamore F. (Képpel). — „Feketeerdőtől a Fekete tengerig.” (Egy angol festőnek Magyarországból készített rajzaival: 1. Vásári hajó a Dunán Budapestnél. 2. Magyar szarvasmarhák. 3. Tutajosok. 4. Gabnasszállító hajó. 5. Dévényi paraszteleány. 6. A dévényi őrtorony. 7. Családi mosakodás.) — „A Telek pályázat szégyen paragrafusai.” — Az 1872-iki nagy háború.” (Képekkel: A német lovasság éjjeli támadása a francia gyalogság ellen. 2. A német csapatok Rheims utcáin széjjelverik a lázadókat.) — „Rothschild Bettina báróné.” (Arcképpel). — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalár, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt 20 kr.

Pulszky Ágost mandátuma.

A verbász-kulai kerület képviselőjének mandátuma és az ellene irányuló kérvény fölött a mult héten (6. és 7-én) határozott az országgyűlés II. ik bíráló bizottsága, amint ezt lapunk mult számában rövid pár sorban jeleztük távirati tudósítás nyomán.

Ismeretes a nagy kizdelem, mely e kerületben lefolyt s amelynek eredménye az volt, hogy az ellenzéknek egyik „legbiztosabb” kerülete veszett el rája nézve. Sehogy se tudtak belenyugodni az eredménybe és kérvénnyel támadták meg a Pulszky Ágost mandátumát.

Sok, nagyon sok vádat hordtak össze az ellenzék urak, hanem hát csak egy erővel fogdosták össze azokat, bizonyos adatot egyet se tudtak fölhozni; sok volt a mese és még több a maliciózus ráfogás és koholmány. Persze, hogy egyet se tudtak azokból hebizonyítani!

Azt mondja többek közt a vád, hogy Pulszky Ágost megválasztása esetére a verbászi almagaziumnak évi 3000 frt szubvenciót, a zsidó iskolának 300 frt évi segélyt ígért.

A kormánypárti kortesek 126 kucurai lakost vesztegettek meg s a derék kucuraiak heteken át kannában, dézsákban hordták a bort és úgy dözsöltek. Folytonosan részegek voltak famillióstól.

Dr. Récei Ede állítólag 60 frttal vesztegette meg Gáity Milost; Kolarics Maximot olcsóbban kapta meg, mert az 35 frt-ért is engedett a jó szónak. Legyenéz Steván 50 frtot kapott. Gläser Vilmost ugy kapacitálták, hogy az öcsésének megígérték, hogy Cservenkán téglaházat építtethet.

Dr. Schneider Károly „kulai ügyvéd és szabadalvú kortes” árveréssel fenyegetve kényszerítette a választókat, hogy Pulszkyra szavazzanak. Dr. Hirka Antal Fodor Gábornak 40 frtot adott; Sándor Jánosnak meg éppen száz frtot — foglalóul, sőt még 900 frtot adott át neki, hogy szerezzen még kilenc szavazót.

Dr. Molnár Károly kulai főszolgabíróról is csak rosszat tud a petíció, valamint Boberics Milán szerb papról. Utóbbi azzal remítette hibeit, hogyha Apponyi kerülne kormányra, minden magyar lesz a hazában és a szerb apa nem beszélhet majd a fiával az anyanyelvén.

Többek között ezeket is mondja a petíció: „A választási határnapokat megelőzőleg heteken keresztül tárva-nyitva álltak a községbeli kocsmák. Boldog, boldogtalannak, begyen-völgyön folyt a lakodalom, folyt a bor és pálinka, Pulszky ur az államjogász erkölcsének nagyobb dicsőségére. Egy-egy kocsmában a kontó 5-6 ezer frtot tesz ki és még jelenleg is van 30,000 frt kifizetetlen kocsmái kontó.”

„Hát még a denunciació! Nem volt az a közigazgatási vagy állami hivatalnok, a kit Pulszky személyesen fel nem jelentett volna a felsőbb hatóságnál, ha meghallotta, hogy a nemzeti párt jelöltjére akar szavazni. Ez Pulszky ur nemcsak politikai, de magánjelleme is legcsunyább oldala.”

Csak hogy sok a fogyatkozása a bizonyítékoknak, melyeknek legnagyobb része nincs hitelesítve, kuszáltnak, olvashatatlannak, ceruzával, tentával vegyest vannak írva és azért az ellen nyilatkozat, melyet a kérvény és mellékletei után felolvastak, bizony méltán figyelmeztethet reá, hogy érvek nélkül vádaskodik a petíció, alap nélkül állítja, hogy a Pulszky mandátuma 98,000 frtba került és indokolatlanul panaszskodik a szabadalvú párt tevékeny tagjai ellen.

A nyilatkozat, melyet számos tekintélyes polgár irt alá, a vádatok visszahárítja a Hadzsi-pártra és jelöltjére, ki szabad pálinkafőzést és dohánytermelést ígért. A nemzeti pártiak azt állították, hogy ha megválasztják Hadzsit, nem kell több adót fizetni. Pulszkyra ráfogták, hogy honarúló, osztrák cseléd. Annyi viszonyvádat emeltek, hogy a felolvasás alatt, az egyik vesztegetési eset hallatára idegesen kiáltott fel a hallgatóság sorából dr. Vály, kulai ügyvéd.

— Hazugság!
— Mi? Mi? kérdik a bírák meglepetve.

— Hazugság! ismétli az ideges ur.
— Figyelmeztetem, hogy itt beleszólásra nincs jogosítva! szól az elnök. Remélem, elég lesz ez az egy figyelmeztetés.

— Ha jelen vagyok, nem tűrhetem! felel az ideges ur.

— Akkor gondoskodni fogok róla, hogy ne legyen jelen, feleli az elnök.

A nyilatkozat különben légből kapott és gonosz rágalomnak mondja a petíció állításait és koholmányoknak mindazt, mire a kérvényezők támaszkodnak. A bizonyítékok közt több a hitelesített, melyek erősen megingatják az ellenfél bizonyítékait. A nyilatkozat keményen kikel több Hadzsi párti vezérférfi ellen, kiket a bizottság tanukul hívott meg.

Különösen Rác Györgyöt támadja meg, kit a kérvényezők szintén megbiztak képviselőkkel s a kit a nyilatkozat a petíció értelmi szerzőjének mond. F. szerint Rác politikai jellem tekintetében megbizhatatlan. Kétszer volt már csödben. Őt év előtt bukott ellenjelöltje volt Pulszkyknak, kit rutul kijátszott, mert kortesként működve, alattomban a maga érdekében dolgozott és azon a választógyűlésen, melyen Pulszkyt kellett volna kizárni, fondorlattal önmagát jelöltette és azonnal elhozatta a kész zászlókat, melyeken az ő neve volt felírva.

A többi bevádoltakat is ártatlannak mondja a nyilatkozat.

Majd a nyilatkozat mellékleteit olvasták fel. Ezekben többet, kiket megvesztegetetteknek állítottak, tiltakoznak az ellenzék vádaskodók „gyalázatos cselekedeteinek utálatos volta” ellen.

Következtek a végbeszédok. Dr. Bleyer arra utalt, hogy Pulszkyék 252 szavazót vesztegettek meg és 10 szavazatot fogadtak el hibásan. Polemizál a védők nyilatkozatával. Nem tartja helyén valónak, hogy Hadzsyékat vádolják; hiszen Hadzsy nem lett megválasztva. Tagadja, hogy a Hadzsy párt Pulszkyt gyanúsításokkal illette. Majd dicsőíti Hadzsyt, kit a nép csodadoktornak mond s ki „tudomány dolgában valamivel felülmúlja kortársait.” Több újabb nyilatkozatot nyújt be, de ellenfeleinek nem csekély meglegedésére egy hitelesített sincs közöttük.

Ezek után a tárgyalást elhalasztották másnapra, a mikor újabb okiratokat terjesztett elé Rác György. A bírák kezdtek komikusnak találni a dolgot. Az iratok nemcsak, hogy hitelesítve nem voltak, de egyiken-másikon tanuk sem szerepeltek. Rác György a maga nyilatkozatát hitelesítette ugyan, de ezt a beadványt nem lehetett tekintetbe venni, mert Rác a kérvényezők képviselőjének volt megnevezve, és minthogy személyesen megjelent, élő szóval lett volna kénytelen nyilatkozni.

Dr. Darvai Fülöp azon kezdte beszédét, hogy praxisában még nem találkozott oly könnyelműen készített és annyira alaptalan petícióval, mint a verbásziaké, melyet egyenesen sértőnek mond a bíráló bizottság tekintélyére nézve.

Magából a petícióból kovácsolt fegyvert a kérvényezők ellen. Röviden bánt el Rác Györgygel is, kit képviselőnek neveztek ki, holott mint tanu és érdekelt is szerepelt.

Fölszóltat ezután dr. Kern Lajos kulai ügyvéd, ki a választást védő választókat képviselte s szintén igazolni kérte a mandátumot.

A zárt ülésben hozott ítéletet, Perczel Dezső elnök hirdette ki:

A bíráló bizottság Pulszky Ágost választását egyhangulag igazolja és Pulszkyt végleg igazolt képviselőnek elenti ki. A kérvényezőket a fölmerült 369 frt 30 kr költségekben elmarasztalja egyetemlegesen.

Közgazdaság.

A magyar buza nemesítése tárgyában a földmívelésügyi m. kir. miniszteriumban tanácskozások, folytak. Célja e tanácskozásoknak, a magyar elsőfajú buza-termelésnek nagyobb területet hódítani, miáltal a buza-termés értéke, avval kapcsolatosan pedig a liszt kiviteli képessége is emelhetnék. Mire képes a gondos válfaj kiszemelés és ápolás, arra példa amaz adat is, mely szerint bizonyos Skireff, haddagtoni (Skócai) gazda, egy jól kiválasztott buzaszemből 70 kalászos és 4200 mag-tartalmu buzanövényt termelt, tulbaladta őt bátyja, ki egy megból 80 kalászt és 4524 magot számláló növényt birt produkálni.

Vasuti kocsik szaporítása. Tekintettel ama kalamitasokra, melyek a vasuti kocsik hiánya miatt a szállításonknál a mult évben előfordultak, a kereskedelmi miniszter nagy mérvben fogja a kocsiparkot szaporítani. Hogy az őszi idényre, mikor a voltaképeni nagobbmértvű terményszállítások ideje beáll, a m. kir. államvasutak kellő számú kocsival ellátva legyenek, a kocsikat a miniszterium már a legközelebbi napokban meg fogja rendelni.

Vizjogi döntvények. A földmívelésügyi miniszterium legutóbb konkrét esetek kapcsán a következő vizjogi döntvényeket hozta: Az érdekelt meg-hallgatása nélkül hozott, s ezen érdekeltet terhelő határozatok törvénycikknek nem tekinthetők. „Vizhasználatot (halászatot) károsan érinthető cselekvényeket, csakis hatóság által jogerősen megállapított módok szerint szabad gyakorolni, s ezen elv a törvényben kifejezetten meg nem jelölt azon vízhasználatokra is irányadó, melyek az 1885. évi XXIII. t. c. 25-ik §-ban felsorolt szabad vízhasználatok közé nem tartoznak.” (E döntvény a kenderáztatásra vonatkozik.) — A harmadik döntvény a halászati jog körébe tartozik, s így szól: „Az átmetszésekben az igazolási eljárás épp ugy fogantatosítandó, mint bármely mederrészen. Az 1888. évi XIX. t. c. 4. §-ának követelménye feltétlenül és minden meder-tulajdonos javára szól, tekintet nélkül arra, hogy a törvény szerint illetheti-e őket a halászati jog, vagy sem.”

Naptár. Április.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
12 Kedd	Gyula p.	Gyula	31 Ipacs
13 Szer.	Hermengild v.	Jusztin	1 Ápril, Márk
14 Csüt.	Tiborc vt.	Tiborc	2 Titus
15 Pént.	Neszte vt.	Nagypéntek	3 Nikétás

HIRDETÉSEK.

Kőbányai palacksör eladás!

Van szerencsém e város és vidéke n. érd. közönségével tisztelettel tudatni, miszerint Zomborban, a főutcában, dr. Alföldy Gedeon ur házában levő

kőbányai sörcsarnokban valamint saját házában a **Bánát-külváros, Juhász-utcában 148. sz. a.**

kőbányai királyi palacksör

az I-ső magyar részvény-társaság sörfőzdéjéből, nagyban és kicsinyben kapható.

Kiváló tisztelettel

Bikár M. Pál.

2-1

Hirdetés.

A kulai takarékpénztár esődfőmegehez tartozó Wiese-féle 4 ajfaju, 16 mm-osa súlyu s lefár szerint 250 frtra becsült tűzmentes vasszekrény aluliroff főmeggondnok által nyolc nap alatt eladható.

Koczkar Zsigmond,
mint a kulai takarékpénztár esődfőmeggondnoka.

1898. szám.

kig. 1892.

Árlejtési hirdetmény.

A rigyicai jegyzőilak felépítésére vonatkozó árlejtési feltételek Bács-Bodrogh vármegye alispáni hivatalának folyó évi ápril 5-én 8199. sz. alatt kelt határozatával jóváhagyván, az árlejtés megtartásának határidejéül f. évi ápril hó 22-ik napjának d. e. 9 órája Rigyica községéhez ezennel kitűzetik.

Miről a vállalkozni óhajtok azzal értesítettnek, hogy az árlejtés megkezdése előtt 700 frt készpénzt, vagy ennek megfelelő értékű óvadékképes értékpapirt, avagy takarékpénztári könyvecskét óvadékképen letenni tartoznak.

Az árlejtési feltételek, valamint a jegyzőilak építésére vonatkozó egyéb műszaki okmányok, Rigyica község jegyzői hivatalánál betekintheők. Kelt Baján, 1892. évi ápril hó 9-én.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

2-1

ad. 4248.

tkvi. 1892.

Hirdetmény.

Krusevlya község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886 XXIX. t. cikkben előírt helyszíni eljárás végett **1892. évi május hó 2-ik** napján a községben megjelenend.

Felhívának ennél fogva:

1. mindazok, akik a községben lévő valamely ingatlanhoz a telekjegyzőkönyvi állással szemben tulajdoni jogot tartanak, hogy amennyiben az eljárás bírósági kiküldöttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták, tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitett határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszaközölni, vagy az 1886. XXIX. törvények c. 15-18., az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. §§-ai és az 1891. évi XVI. törvények értelmében az átírásra szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényüket a bizottság előtt annak a községben teljesítendő működése folyama alatt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekjegyzőkönyvi tulajdonos, illetve ennek örököse vagy hagyományosa az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert ellenesetben jogait ezen előnyös uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékelengedés kedvezményétől elesnek;

2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, akiknek javára egyéb nyilvánkönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvánkönyvi jogok tényleg már megszűntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett joguk törlesztését kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvánítása végett a szerkesztő-bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Zomborban, 1892. ápril hó 10-én.

A betétszerkesztő bizottság:

Polányi Mihály, **Dr. Kemény Andor,**
kir. st. kezes. kir. albiró.

1784. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezt Bezdán községben megürült és 300 frt évi javadalmazással egybekötött községi irtóki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó évi április hó 12-ig okvetlenül nyujtsák be alulirott szolgabíróshoz.

Zombor, 1892. évi április hó 2-án.

Főszolgabíró hiv. táv.

Dr. Széchényi Tamás,
szolgabíró.

2-2

726. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyébe kebelezt Zsablya községében elhalálozás s illetve elbocsajtás után üresedésbe jött évi 180 frt fizetéssel egybekötött községi kertési és évi 240 frttal javadalmazott községi végrehajtói állásra pályázat nyittatik.

Felhívom mindazok, kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt és jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat bezárólag jövő ápril hó 15-ig ezen községnél nyujtsák be.

Kelt Zsablyán, 1892. évi március hó 25-én.

Aranitzky Athanász, **Milicsics Áca,**
jegyző. 3-3 bíró.

Az

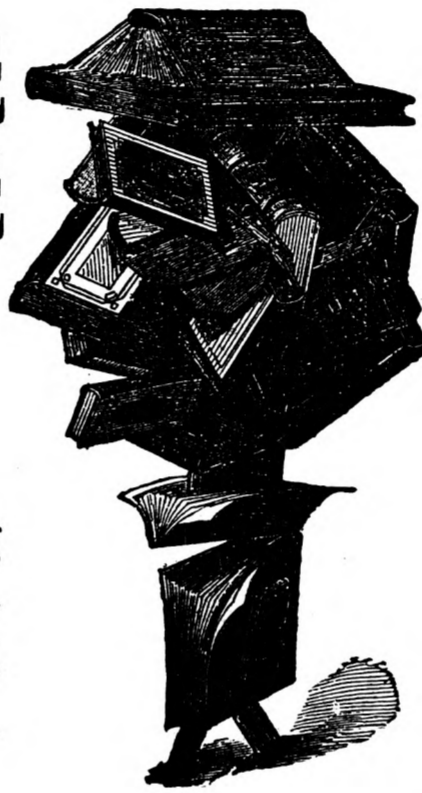
emalle festészet
bronz festészet

és

művirágok

készítéséhez

szükséges anyag
ugymint részle-
tes utasítás vala-
mennyihez kap-
ható

SCHÖN ADOLF

könyv-, papír- és zeneműkereskedésében
ZOMBORBAN. *2

Heindlhofer Róbert Zomborban.
Keil Alejos-féle
Padlózat-fénymáz
(Glaser) Bécsből
legkiválóbb mázolószeg pomba padló számára. 1 nagy palaak ára 1 frt 35 kr.
1 kis palaak ára 68 kr.
Viaszk-kenőcs
legjobb és legégszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 68 kr.
Mindenkor kapható:
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

Kertész kerestetik.

A temerini uradalomban f. évi október 1-én a kertési állás betöltendő lévén, mely állást elnyerni óhajtok, kik igazolják, hogy a mű- és konyhakertészetben, ugy a fatenyésztésben is alapos ismeretekkel bírnak, felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus 1-éig** Temerinben az uradalmi főtisztii hivatalhoz nyujtsák be, hol az állásra vonatkozólag bővebb felvilágosítás adatik. (Utányomat nem díjazatik.) 3-2

595. szám.

kig. 1892.

Hirdetmény.

Bácsujfalu község alulirott előljárosága részéről egy, leköszönés folytán üresedésbe jött, közrendőri állásra ezennel pályázatot nyit. Évi javadalmazás havi utólagosan fizetendő 240 frt. Pályázati kérvények folyó hó 15-ig az alulirott előljárosághoz nyujtandók be.

Bácsujfalun, 1892. ápril hó 8-án.

Pinterovits Jenő, **Balass Mihály,**
jegyző. esküdt.

Irnok kerestetik.

Kernyaja községében egy szolid fiatal ember

irnoknak

azonnal alkalmazást nyer. Bővebb felvilágosítással szolgál Bittermann Nándor könyv- és könyvmdatulajdonos. 3-2

Földbérleti hirdetés.

Alulirt ezennel közhírré teszi, hogy a Rohonczy kiskoruk dubokai 130^{1700/2000} lánca, vagyis 163^{1100/1600} kataszteri hold; — és alsó-roglaticai 36^{1187/2000} lánca, vagyis 45^{1187/1600} hold szántóföld f. évi november 1-től 1895. évi október 31-ig számított három évre, lánconként 20 frt, illetőleg holdanként 16 frt kikültási ár és szokott szabályos feltételek mellett, nyilvános szóbeli árverés útján, az árvaszék jóváhagyásának fentartása mellett haszonbérbe adatik.

Az árverés f. évi április 26-án reggeli 10 órára az árvaszék irodájában, a volt törvényszék épületében I-ső emeleten, tüzetik ki, melyre a vállalkozni szándékozók ezennel meghívotnak. Bővebb értesítéssel alulirt szolgál.

Kelt Szabadkán, 1892. évi április hó 4-én.

Zomborcsevits Ferenc

ügyvéd, mint gyámi meghatalmazott,
lakik az árverési helyiség átellenében 114. sz. a.

2-2

1547. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Szántova községben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt, s a magyar és dalmát nyelvekben való jártasságukat igazoló képesítési okmányokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám, **folyó évi ápril hó 12-ig** nyujtsák be.

Ezen állás a következő javadalmazással van egybekötve:

1. Évi készpénzfizetés 126 frt,
2. 28 hektoliter I. rendű kétszeres buza,
3. 84 klgrm marhabusz,
4. 34 klgrm fagygyú,
5. 34 klgrm só,
6. 15 liter vaj,
7. 23 méter lágý fa,
8. 12 szekér széna,
9. 112 klgrm sertvés,
10. 2/4 telek föld haszonélvezete,
11. ehez járó 7 1/2 hold legelőilletmény,
12. szabad lakás egy hold kerttel, mely ingatlanok után az adót a jegyző fizeti.

Baja, 1892. március hó 28-án.

Latinovits Gyula,

főszolgabíró.

3-3

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi 94/1892. szám alatt kelt határozatával jóváhagyott költségelőirányzata alapján a hódásgh községi nagyvendéglő átalakítási munkálataira az árlejtés a jársi főszolgabíró elnöktele alatt f. évi április hó 12-én reggel 9 órakor fog Hódásgh községhezánál megtartatni.

Az előirányzati ár 10,312 frt 31 kr.

Vállalkozni kívánók az árlejtés előtt tartoznak 10% óvadékok készpénzben vagy óvadékképes papírban Hódásgh község pénztárába lefizetni, illetve letenni.

A tervek és költségelőirányzat, ugy a feltételek a hivatalos órák alatt Hódásgh községhezánál megtekinthetők.

Hódásghon, 1892. évi április hó 1-én.

A községi elöljáróság.

3-3